

EUROPEAN UNION

**EU
MISSIONS**

ADAPTATION TO CLIMATE CHANGE

**Gör det själv manualen för
att engagera intressenter och
medborgare i klimatanpassning
innehåller verktyg, god praxis
och erfarenheter**

INNEHÅLL

ENENGAGERA INTRESSETER OCH MEDBORGARE I KLIMATANPASSNING ...	4
STEG 1: SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANPASSNING	8
STEG 2, 3 OCH 4: BEDÖMNING AV KLIMATRISKER OCH SÅRBARHETER SAMT IDENTIFIERING, BEDÖMNING OCH VAL AV ANPASSNINGSSALTERNATIV	18
STEG 5: GENOMFÖRA POLICYER OCH ÅTGÄRDER FÖR ANPASSNING	24
STEG 6: UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE	30

Författare: Marianne Wehbe¹, Gloria Salmoral¹,
Manuel Bea¹, Elena López-Gunn¹, Richard J. Smithers².

¹ Icatelist, ² Ricardo

E-post: info@mip4adapt.eu

Manuskriptet uppdaterades i mars 2025

Vänligen citera detta dokument enligt följande: Wehbe, M., Salmoral, G.,
López-Gunn, E., M. & Smithers, R.J. 2024. DIY Manual om att engagera
intressenter och medborgare i klimatanpassning, inklusive verktyg, god
praxis och erfarenheter. Mars 2025. EU:s uppdrag om anpassning till
klimatförändringar. Europeiska unionen, Bryssel

Ansvarsfriskrivning

Detta dokument återspeglar endast författarnas åsikter och Europeiska kommissionen
ansvarar inte för användningen av dokumentets information. Tidigare publicerat material
och andras arbeten har refererats till genom lämplig hänvisning, citat eller en kombination av
dessa. Återanvändning av materialet är tillåtet förutsatt att källan anges och att dokumentets
ursprungliga innebörd eller budskap inte förvrängs.

Europeiska kommissionen ska inte hållas ansvarig för eventuella följder av
vidareutnyttjandet. Europeiska kommissionens policy för vidareutnyttjande av handlingar
genomförs genom kommissionens beslut 2011/833/EU den 12 december 2011 om
vidareutnyttjande av kommissionens handlingar (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).

Alla bilder © Europeiska unionen, om inte annat anges.

© Europeiska unionen, 2025

ENGAGERA INTRESSENTER OCH MEDBORGARE I KLIMATANPASSNING

Genom att engagera intressenter och medborgare ökar klimatanpassningsplanernas relevans, effektivitet och trovärdighet samt att det bygger förtroende och stöder ett gemensamt ansvar för att genomföra anpassningsåtgärder. Detta uppnås genom att ta hänsyn till lokala insikter och problem, komplettera uppifrån-och-ned-strategier, främja delat ägarskap och klargöra gemensamma mål.

Gör det själv manualen har tagits fram av EU:s mission för klimatanpassning (MIP4Adapt) för regionala och lokala myndigheter. Manualen betonar fyra viktiga åtgärder för att engagera intressenter och medborgare i klimatanpassning:

- **Kommunicera:** tillhandahålla tydlig och tillgänglig information
- **Engagera** intressenter och samhällen
- **Att sammanföra** intressenter och medborgare för att främja samarbete och
- **Möjliggöra** gemensamma och individuella åtgärder.

Figur 1. Stegen i det regionala stödverktyget för klimatanpassning (RAST). Källa: Mission Portal: Uppdragsportalen.

Manualen erbjuder praktiska sätt att engagera och främja intressenter och medborgares aktiva deltagande i planeringen av klimatanpassning och åtgärdsarbetet. Den ger vägledning om relevanta aktiviteter och lyfter fram verktyg, god praxis och exempel för att involvera intressenter och medborgare i alla steg i planeringscykeln för klimatanpassning enligt beskrivningen i [det regionala verktyget för klimatanpassning \(RAST\)](#) (figur 1).

Allmänna initiativ för deltagande (t.ex. workshops, fokusgrupper och medborgarmöten) och tillhörande verktyg för att engagera intressenter och medborgare kan användas i flera sammanhang i tillägg till klimatanpassningsarbetet för att ge en sund grund för engagemang. Dessa deltagande aktiviteter och verktyg kan användas för att samla in olika perspektiv, förstå problem, främja dialog, aktivt deltagande och bygga konsensus. Aktiviteterna kan vara effektiva och utgöra en grund för att utveckla och genomföra mer innovativa deltagande aktiviteter och tillhörande verktyg för att engagera intressenter och medborgare, även om de kanske inte alltid fångar upp alla synpunkter.

VAD ÄR NYTT...

Den **ursprungliga manualen för engagemang av intressenter och medborgare i klimatanpassning** beskrev de allmänna deltagande aktiviteterna och tillhörande verktyg. I denna uppdaterade version är responsen från användare av den första versionen beaktad och det har lagts till nya verktyg och tydligare vägledning för att göra manualen användarvänligare. Vi har förbättrat metoderna för att engagera olika typer av intressenter, bland annat för den privata sektorn och för den tredje sektorn, för att säkerställa en bredare tillämpbarhet. Vi har också tagit fram tematiska broschyrer med fokus på delaktighet och relaterade verktyg för att underlätta beslutsfattandet under hela planeringsprocessen för anpassning. Dessa broschyrer behandlar följande:

- **Kreativt engagemang** för att utnyttja kreativt tänkande för klimatanpassning, vilket främjar resiliensen. Kreativa aktiviteter och verktyg för deltagande kan bidra till att fånga upp ett bredare spektrum av perspektiv genom att låta människor känna sig fria att uttrycka sig och bidra på olika, konstnärliga och originella sätt. Kreativt engagemang främjar känslomässiga kontakter, kunskapsutbyte, gemenskap, inspirerande åtgärder och påverkan på klimatpolitiken.

- **Engagera den privata sektorn**, särskilt när det gäller att identifiera och genomföra klimatanpassningsåtgärder och innovativa lösningar. Den privata sektorn har resurser, expertis och innovativ kapacitet och kan därmed ha stor inverkan på klimatåtgärderna. Genom att involvera företag i utvecklingen av och genomförande av klimatstrategier är det möjligt att utnyttja deras potential för att främja hållbara metoder som stöd för klimatanpassning. Samarbeten mellan den offentliga och den privata sektorn kan leda till utveckling av effektiva och innovativa lösningar som tar itu med sårbarheter och risker i samband med klimatet och förbättrar anpassningen ur miljömässiga, sociala och ekonomiska perspektiv.
- **Stöda sårbara grupper** för att säkerställa att klimatåtgärderna är inkluderande. De som kan komma att påverkas mest av klimatförändringarna behöver ofta riktade insatser för att anpassa sig till förändrade förhållanden och för att bygga upp sin motståndskraft. Initiativen kan fokusera på att ge tillgång till resurser, ömsesidigt lärande och stödsystem som gör det möjligt för utsatta grupper att delta i planering och genomförande av klimatanpassning. För att stärka dessa grupper krävs det att de aktivt involveras i identifiering och prioritering av de unika sårbarheter och kapacitetsbrister som gäller dem. Det innebär att de som tillhör den sårbara gruppen identifierar, prioriterar och genomför klimatanpassningsåtgärder som tillgodoser deras behov.

Genom att anta en strategi som omfattar hela samhället och aktivt engagerar alla typer av intressenter och medborgare. Detta kan säkerställa att ingen lämnas utanför, det främjar social rättvisa och förbättrar klimatanpassningens effektivitet för att minska sårbarheter och risker samtidigt som motståndskraften ökar.

För att använda handboken på ett effektivt sätt bör du börja med att granska steg 1 i RAST- cykeln, som är avgörande för att utveckla engagemang- och kommunikationsstrategin. Detta grundläggande steg kommer att hjälpa dig att engagera intressenter och medborgare under hela planeringsprocessen för klimatanpassning.

När du går vidare kan du använda manualen efter dina specifika behov. Använd manualen som en flexibel och omfattande resurs och välj de delar som bäst stöder dina mål. Varje avsnitt motsvarar olika steg i planeringscykeln och kan användas oberoende av varandra.

Så här gör du för att få ut det mesta av varje avsnitt:

- Tematiska broschyrer: Börja med dessa för att få en snabb överblick över exempel på verktyg.
- RAST tabeller för varje steg: Använd dessa tabeller för att hitta detaljerade beskrivningar för verktygen.

I manualen hittar du direktlänkar till mer information om varje verktyg, med exempel på tillämpningar och bästa praxis. Alla verktyg från den tidigare versionen ingår i tillägg till nya om hur man engagerar olika typer av intressenter.

Manualen följer RAST och presenterar specifika aktiviteter och tillhörande verktyg, god praxis och erfarenheter när det gäller att engagera intressenter och medborgare i varje steg av planeringscykeln för klimatanpassning.

Valet av deltagande aktiviteter och tillhörande verktyg för att engagera intressenter och medborgare i planering av klimatanpassning och i klimatanpassningsåtgärder beror på målen för varje steg och de övergripande målen för engagemang. Det kan handla om att utbyta information, göra gemensamma analyser, främja ömsesidigt lärande, möjliggöra gemensamt beslutsfattande och involvera specifika intressenter. Beroende på den interna kunskapen och kapaciteten, kan det vara värt att anlita en konsult för att stöda ett effektivt engagemang av intressenter från den offentliga, privata och tredje sektorn samt medborgare och för att utnyttja korrekta deltagande aktiviteter och tillhörande verktyg.

Observera att oavsett hur långt du har kommit i RAST- anpassningscykeln är det viktigt att läsa steg 1, som handlar om att utveckla en strategi för engagemang och kommunikation. Du kan förbättra och anpassa din strategi för engagemang och kommunikation under de olika stegen i RAST-cykeln för klimatanpassning.

STEG 1: SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANPASSNING

Så här läser du detta avsnitt::

Börja med att granska målen för intressentengagemang och medborgarengagemang i steg 1 av RAST-cykeln för att förtydliga prioriteringarna. I det här avsnittet förklaras vikten av att engagera intressenter och medborgare i ett tidigt skede av anpassningsarbetet. Utforska de praktiska exempel som ges för att utveckla en strategi för engagemang och kommunikation. Detta kommer att lägga grunden för effektivare riskbedömning och policyutveckling under ett senare steg.

Mål för detta avsnitt:

- Ge en översikt av det första steget i RAST: att lägga grunden för klimatanpassningscykeln.
- Fokuserar på att i ett tidigt skede engagera intressenter från den offentliga, privata och tredje sektorn samt medborgare i processen.
- Lyfta fram vikten av att inkludera deltagande aktiviteter för att främja samarbete.
- Presentera praktiska exempel på hur man utvecklar en engagemangsstrategi som säkerställer en inkluderande och effektiv anpassningsplanering.

Steg 1 Skapa förutsättningar för anpassning

I steg 1, att förbereda marken för anpassning, måste man sammanställa och organisera de grundläggande elementen innan man kan påbörja planeringsprocessen för anpassning. Detta innefattar identifiering av viktiga intressenter från den offentliga, privata och tredje sektorn samt medborgare som behöver involveras. Genom att engagera dem tidigt säkerställer man att deras perspektiv och insikter kan integreras från början, vilket lägger grunden för effektivare och mer inkluderande riskbedömning (steg 2), identifiering, urval och genomförande av anpassningsåtgärder (steg 3, 4 och 5) samt övervakning, utvärdering och lärande (steg 6). Genom att etablera en strukturerad metod för engagemang i steg 1 kan du skapa en stark och sammanhängande grund för meningsfullt deltagande, utbyte och samarbete för hela anpassningsplaneringen.

I det här steget kan du utveckla en engagemangs- och kommunikationsstrategi (se figur 1) som är anpassad till det lokala sammanhanget genom att ta itu med följande viktiga frågor:

- Varför är det viktigt för dig att samarbeta med intressenter och medborgare i allmänhet, särskilt när det gäller varje steg i anpassningsplaneringsprocessen?
- Vilka är de viktiga nyckelpersonerna för sektorer eller tjänster från den offentliga, privata och tredje sektorn som behöver involveras i planeringscykeln för anpassning?
- Hur säkerställs ett långsiktigt politiskt engagemang?
- Hur säkerställs en framgångsrik deltagandeprocess som hjälper er att få allmänheten att acceptera klimatanpassningsplanen och inspirerar dem till handling?
- Vilka aktiviteter kommer ni att inkludera i er strategi för engagemang och kommunikation och varför?

Steg 2 Bedömning av klimatrisker och sårbarheter

Steg 3 Identifiering av anpassningsalter- nativ

Steg 4 Bedömning och val av anpassning- salternativ

Steg 5 Genomförande av anpassningspolitik och anpassningsåtgärder

Steg 6 Övervakning, utvärdering och lärande

STEG 1:

SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ANPASSNING

Till att börja med kan du göra en kartläggning av intressenter och en nätverksanalys. [RESIN-guiden](#) föreslår till exempel följande:

- Identifiera intressenter från den offentliga, privata och tredje sektorn genom en kartläggning av intressenter
- Kategorisera intressenter med hjälp av en [inflytande-intresse-matris](#) för att bedöma deras inflytande och engagemang i klimatanpassningsarbetet och skilja mellan:
 - Nyckelaktörer (stort inflytande, stort intresse): Viktiga intressenter som bör vara aktivt involverade i beslutsfattandet
 - Nyckelförsvare (högt inflytande, lågt intresse): Mäktiga, men mindre engagerade aktörer som bör hållas nöjda för att förhindra motstånd
 - Starka anhängare (lågt inflytande, högt intresse): Engagerade intressenter som saknar beslutanderätt, men kan stöda beslutsfattandet
 - Övriga aktörer (lågt inflytande, lågt intresse): Dessa är initialt mindre relevanta, men bör bevakas för eventuella förändringar i inflytande eller intresse
- Analysera intressenternas interna relationer (se [inledande riktlinjer för analys av sociala nätverk](#))

Du kan också använda en RACI-matris för att tydliggöra vilka som behöver vara:

- **Ansvariga**, dvs. de som förvaltar sektorer, system eller tillgångar i planeringsprocessen för anpassning
- **Redovisningsskyldiga**, d.v.s. de som fattar viktiga beslut och övervakar processen
- **Konsulter**, dvs. inklusive experter och rådgivare som kan ge viktig input för processen
- **Informerade**, det vill säga dem som påverkas av klimatförändringarna och dem som kan dra nytta av anpassningsåtgärder.

Inflytande- och intressematrisen och RACI-matrisen kan tillsammans användas för att informera om utvecklingen av en inkluderande, väl samordnad strategi för engagemang och kommunikation. Strategin tydliggör vilka som behöver engageras och hur i anpassningsprocessens olika steg.

Med effektiv [kommunikation](#) och engagemang säkerställs att viktiga budskap förmedlas tydligt och på ett lämpligt sätt till målgrupperna, inklusive lämpliga deltagande aktiviteter. Oavsett om det rör sig om beslutsfattare, praktiker, experter eller allmänheten måste budskapen skräddarsys så att de passar målgruppens egenskaper, prioriteringar och problem. Tydligt, relevant och engagerande innehåll, övertygande berättelser, ett tillgängligt språk och visuella element bidrar till att främja förståelse, samarbete, engagemang och stöd för anpassningsåtgärder.

Om din organisation är en stor regional eller lokal myndighet med nödvändig kapacitet och resurser kan det övervägas att [utveckla en samverkansgrupp](#) (se [Community of Practice Playbook](#)) som involverar relevanta intressenter från hela den offentliga, privata och tredje sektorn och/eller ett medborgarråd som ska delta i alla RAST- steg (se tabell 1). Det är dock värt att säkerställa att det är möjligt att upprätthålla samverkansgruppen eller ett medborgarråd på lång sikt innan du åtar dig att inrätta dem.

Tabell 1 innehåller sammanfattande information om ett stort antal olika deltagande aktiviteter, tillhörande verktyg och god praxis som du kan ha nytta av.

För att fortsätta att bygga upp regionala och lokala myndigheters ömsesidiga förståelse för hur man bäst engagerar intressenter och medborgare i klimatanpassning, ber vi er ta tillfället i akt att visa upp era insatser genom att dela [anpassnings berättelser](#) till [missionens portal](#) och genom att bidra till [EU: missionens grupp för anpassning](#). Anpassningsgruppen anordnar seminarier och möjliggör samarbete mellan alla som bidrar till genomförandet av uppdraget i hela Europa. Det kan även vara lönsamt att gå med i [kompetenscentrumet för deltagande och deliberativ demokrati \(CC-DEMOS\)](#), som ger möjlighet att utbyta erfarenheter, förbättra deltagandeprocesser och stärka intressenternas engagemang i anpassningspolitiken. Detta initiativ leds av Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum och erbjuder utbildning, forskningssamarbete och en plattform för utbyte av bästa praxis om deltagande och deliberativ demokrati.

Tabell1. Rekommenderade aktiviteter för att engagera intressenter och medborgare i Steg 1: Förbereda marken för anpassning.

Deltagande aktivitet	Målgrupp	Varför använda den här aktiviteten i Steg 1?	Överväganden	Exempel på användbara verktyg, god praxis och erfarenheter
Intressentkartläggning och intressentanalys	Intressenter	Gemensam analys för identifiering och kategorisering av intressenter. Viktigt för att bygga upp kunskapsunderlag, politiskt stöd, inrätta styrningsstrukturer samt identifiera och analysera intressenter och roller.	Korrekt identifiering och engagemang Potentiell partiskhet i kategoriseringen	Användbara verktyg RESIN-metodik och vägledning för kartläggning av intressenter; kategorisering och prioritering av intressenter med hjälp av social nätverksanalys ; tilldelning av roller och ansvar med hjälp av RACI-matrisen . God praxis och erfarenheter Nätverk av intressenter i Rogaland County Council ; hur man med en innovativ strategi engagerar innovatörer ekosystem i Blekinge Region ; regionens färdplan för viktiga intressenter i Andalusien .
Samverkansgrupp	Intressenter; medborgare	Involvera och rådfråga om beslut i planeringscykeln för klimatanpassning. Bidrar till ömsesidig förståelse, bygger upp kunskapsunderlag och inrättar styrningsstrukturer genom ömsesidigt lärande och samarbete.	Strategi för långsiktigt engagemang behövs	Användbara verktyg EU-JRC:s Community of Practice Playbook”och klimatförändringar.” ; särskild artikel om samverkansgrupper . God praxis och erfarenheter Regional COP i Centre-Val de Loire för att omvandla miljöambitioner till konkreta åtgärder; EU-projektet Digital Water City med en samverkansgrupp som fokuserar på att ta itu med klimatförändringarnas utmaningar för vattensektorn och ny teknik.
Klimatråd	Medborgare	Säkerställa ett framgångsrikt deltagande. Avgörande för att skapa ett säkert utrymme för debatt och överläggningar, politiskt stöd, ägarskap av frågor och ökad medvetenhet om anpassningsplaner.	Höga organisatoriska och logistiska krav	Användbara verktyg Verktyslåda för klimاتمöten och Living Lab från EU-projektet CLIMAS ; resurser om klimاتمöten i KNOCA (Knowledge Network on Climate Assemblies). God praxis och erfarenheter Inspirerande upplevelser i Westminster , Skottland , Krakow , Katalonien , Milano , Cambridge och Zagreb .
Klimatberättelser	Medborgare	Kommunicera klimatpåverkan genom berättelser. Effektivt för att kommunicera anpassning, öka medvetenheten och ömsesidigt lärande.	Effektiviteten beror på berättelsens kvalitet	Användbara verktyg ParCos project ; Climate story map of Ambrogio and Gaia . God praxis och erfarenheter Erfarenhet av klimatberättelser i Nantes Metropole ; Klimatberättelseverktyg från regionen Auvergne-Rhône-Alpes Énergie Environnement (AURA-EE).
Klimatvandring	Medborgare	Engagera medborgarna genom interaktiva upplevelser. Det underlättar ökad medvetenhet och ömsesidigt lärande om anpassning på ett engagerande sätt.	Väderberoende, engagerar kanske inte alla målgrupper	Användbara verktyg Climate City Walk inom ramen för klimatpakten, Climate Walk och Wanderers of Changing Worlds projektet . God praxis och erfarenheter Klimatpromenaden i Graz stad .
Klimatfestival	Medborgare	Informationsutbyte och ömsesidigt lärande genom att engagera medborgarna genom konstevenemang, föreställningar och interaktiva utställningar. Användbart för att öka medvetenheten, politiskt stöd och engagera en bred och stor publik.	Kräver omfattande organisering	God praxis och erfarenheter Klimatfestivaler i Galway och Edinburgh ; klimat- och innovationsfestivalen Climateeurope2 i Venedig ; Climax Festival i Bordeaux .
Utbildning till företag för att förstärka deras resiliens	Intressenter	Program eller aktiviteter som bygger upp företagens kapacitet att bedöma sårbarheter och utveckla anpassningsstrategier.	Förstärker med kunskap och verktyg. Kräver långsiktigt engagemang och resurser.	Bra metoder och erfarenheter Skottland med workshops för småföretag som drabbats av kusterosion .

VIKTIGA PUNKTER ATT TÄNKA PÅ NÄR DU UTVECKLAR EN ENGAGEMANGS- OCH KOMMUNIKATIONSSTRATEGI

FASTSTÄLL DINA MÅL OCH MÅTT PÅ FRAMGÅNG

- Identifiera dina specifika syften med att engagera och kommunicera med intressenter och medborgare för varje RAST-steg.
- Identifiera hur du kommer att mäta framgången av engagemangs- och kommunikationsaktiviteterna.

IDENTIFIERA VEM SOM BEHÖVER INVOLVERAS OCH I VILKA STEG

- Använd en inflytande- och intresse-matris och en RACI-matris för att identifiera de viktigaste intressenterna och medborgarna som du behöver engagera eller kommunicera med. Detta kommer att bidra till att säkra ett långsiktigt politiskt engagemang och skapa en effektiv styrning av planeringen och genomförandet av anpassningen. Dessutom säkerställer det också planens relevans, trovärdighet och legitimitet. Framför allt hjälper det att identifiera dem vars förståelse och stöd är avgörande för ett framgångsrikt genomförande.
- Vissa intressenter och medborgare kommer att vara relevanta för alla steg i anpassningsplaneringen, medan andra kommer att vara relevanta för specifika steg. När du påbörjar nästa steg rekommenderas att du ser över vilka intressenter som ska involveras. I steg 2, 3 och 4 kommer intressenterna att omfatta dem som behöver bidra på grund av sitt ansvar, sina skyldigheter eller sin expertis när det gäller de sektorer som kommer att behandlas i bedömningen av klimatsårbarheter, risker och anpassningsalternativ. I steg 5, i utvecklandet av genomförandeplaner, kommer de som ska involveras att omfatta organisationer och personer som behöver bidra som potentiella genomförandepartner eller finansiärer.

FRÄMJA ETT HÅLLBART ENGAGEMANG

- Identifiera lämpliga deltagande aktiviteter och tillhörande verktyg för att engagera offentliga och privata intressenter och medborgare genom att ta fram en översiktlig färdplan för deltagande aktiviteter för varje RAST-steg (se figur 2)
- Klargör fördelarna med engagemang för din regionala eller lokala myndighet, intressenter och medborgare, såsom hantering av förväntningar och uppbyggnad av en känsla av gemenskap.
- Beskriv nödvändiga resurser och den förväntade varaktigheten för varje deltagande aktivitet. Tänk på att längden på engagemangsprocessen kan behöva modifieras över tid.

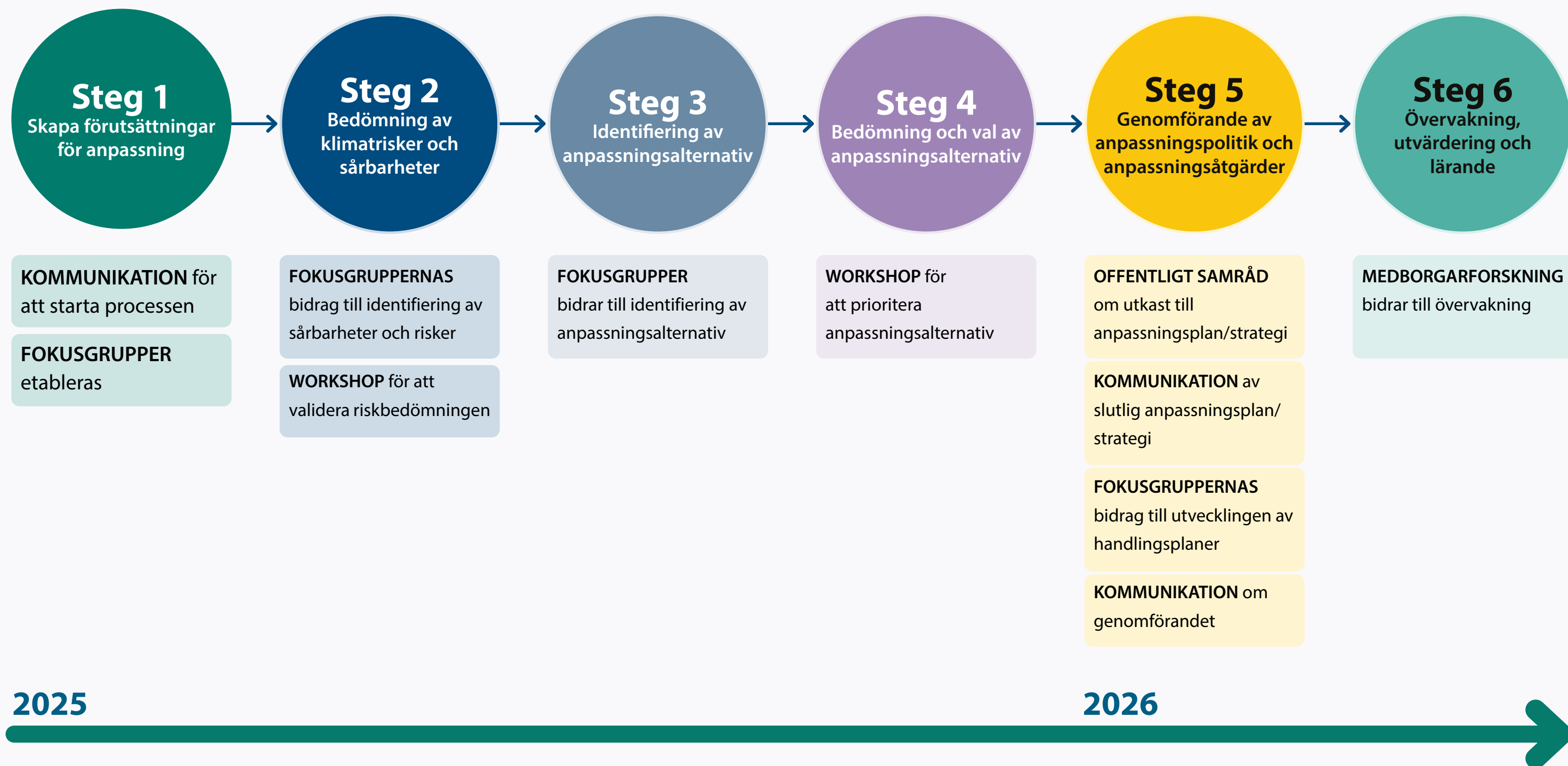
SÄKERSTÄLL EFFEKTIV KOMMUNIKATION

- Identifiera nyckelbudskap, målgrupper och lämpliga kommunikationskanaler för varje RAST-steg.
- Skräddarsy kommunikationen så att den motsvarar intressenternas prioriteringar, problem och motiv.
- Använd tydliga, engagerande och visuellt övertygande format för att öka förståelsen och deltagandet.

Torres Vedras kommunalråd för klimatåtgärder (CMAC) intressentmöte, mars 2024

Figur 2. Exempel på en strategi för engagemang och kommunikation som beskriver deltagande aktiviteter för olika RAST-steg

STEG 2, 3 OCH 4:

BEDÖMNING AV KLIMATRISKER OCH SÅRBARHETER SAMT IDENTIFIERING, BEDÖMNING OCH VAL AV ANPASSNINGSSALTERNATIV

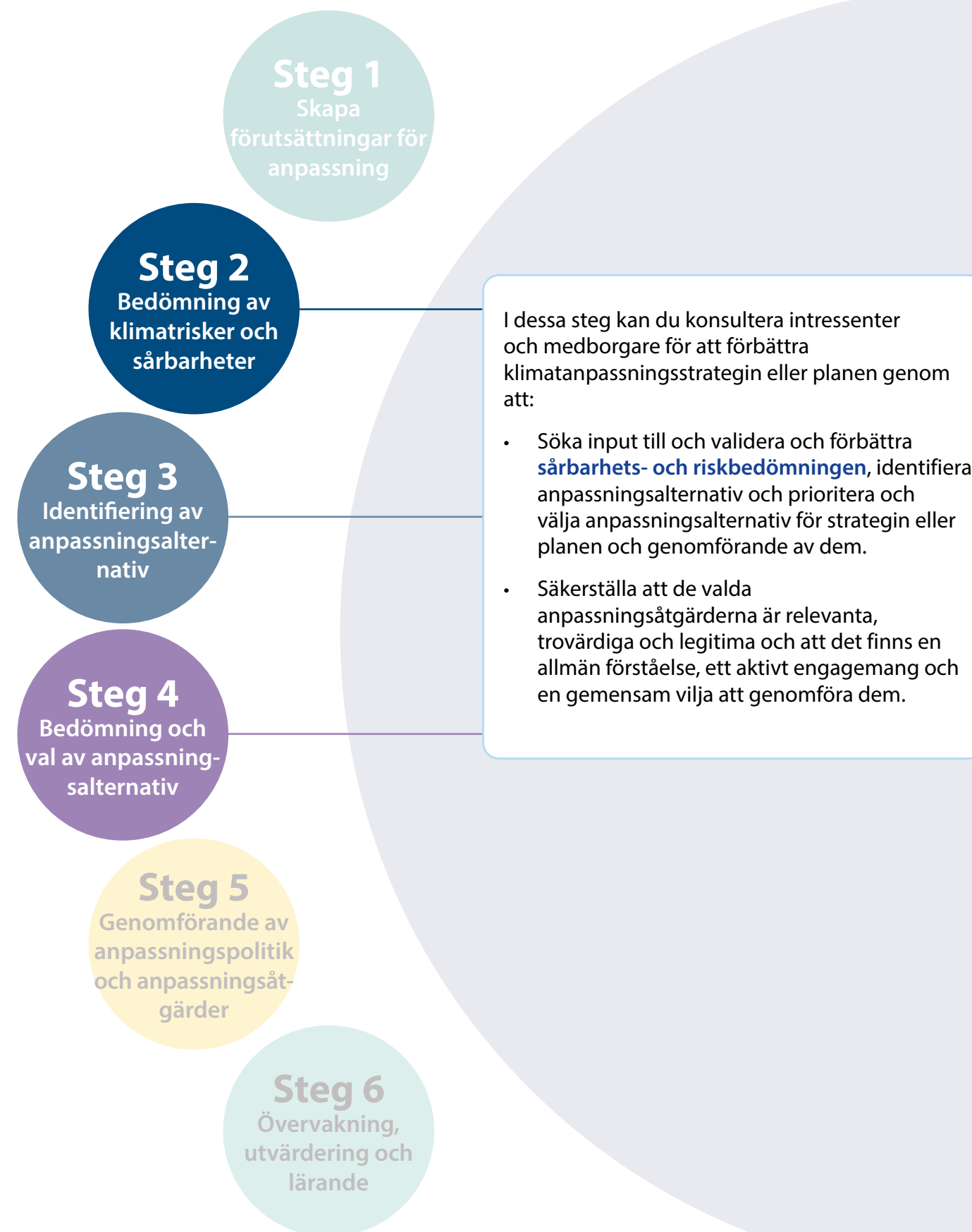
STEG 2, 3 OCH 4: BEDÖMNING AV KLIMATRISKER OCH SÅRBARHETER SAMT IDENTIFIERING, BEDÖMNING OCH VAL AV ANPASSNINGSSALTERNATIV

Så här läser du detta avsnitt:

Börja med att gå igenom målen för att förstå inriktningen på detta avsnitt, som förklarar hur intressenter och medborgare kan involveras under steg 2, 3 och 4 i RAST-cykeln. Dessa steg ger möjligheter till att säkra input till och validering av klimatrisk bedömningarna och anpassningsalternativen. I avsnittet presenteras specifika deltagande aktiviteter och relaterade verktyg som kan användas för att nå ut till, skapa kontakt med och engagera intressenter och medborgare.

Mål för detta avsnitt:

- Förklara hur intressenter och medborgare kan konsulteras under steg 2, 3 och 4 i RAST-cykeln.
- Lyfta fram deltagande aktiviteter och nödvändiga verktyg för att engagera intressenter och medborgare, inklusive exempel på bästa praxis
- Betona behovet av att hantera förväntningar för att stödja beslutsfattandet och skapa samtycke för sårbara grupper genom dessa steg.

STEG 2, 3 OCH 4:

BEDÖMNING AV KLIMATRISKER OCH SÅRBARHETER SAMT IDENTIFIERING, BEDÖMNING OCH VAL AV ANPASSNINGSLTERNATIV

FOKUSGRUPPER OCH WORKSHOPS

Fokusgrupper ger en möjlighet att säkra input och validering av enskilda sektorer eller teman, särskilt från dem som är ansvariga eller har specifik expertis från den offentliga, privata och tredje sektorn. Genom att sammanföra fokusgrupper i workshops kan man få möjlighet till att identifiera och lösa synergier och avvägningar mellan sektorer och teman. Detta inkluderar att ta itu med indirekta effekter, spridningseffekter och potentiell missanpassning.

För kunskapsutbyte, socialt lärande och gemensamt skapande av nya idéer rekommenderas workshopformat som **World Café**, **Fish Bowl**, rollspelsövningar och **Pro Action Café**. Dessa metoder skapar öppna och interaktiva utrymmen för dialog, vilket bidrar till att generera olika perspektiv och delad förståelse.

MEDBORGARUNDERSÖKNINGAR

Du kan utveckla undersökningar för att konsultera medborgarna om deras synpunkter, bekymmer och motivation gällande klimatrelaterade sårbarheter, risker och anpassningsalternativ. Exempel på detta är **klimatundersökningen i Valladolid- ES**, **KNOWING EU-projektets undersökning om hur man hanterar klimatförändringar** och **medborgarundersökningen i IMPETUS-projektets sju bioklimatiska europeiska regioner**. Att förstå kollektiva synpunkter, bekymmer och motiv är avgörande för att framgångsrikt utveckla och genomföra klimatanpassningsstrategin eller klimatanpassningsplanen. Detta bidrar med värdefulla insikter om potentiella hinder för anpassningsåtgärder och hjälper att styra utvecklingen av klimatanpassningsstrategin eller klimatanpassningsplanen i linje med medborgarnas behov och förväntningar. Slutligen ökar det planens eller strategins relevans och medborgarnas uppskattning.

LEVANDE LABORATORIER

Ett levande laboratorium är en testmiljö i verkligheten där lösningar skapas, testas och förfinas tillsammans med andra. Det kan möjliggöra gemensam bedömning av klimatrisker och anpassningsalternativ med dem som är utsatta för risker och/eller som kan dra nytta av föreslagna lösningar.

Ett bra exempel är EU-projektet **FEAST**, som använder användarvänliga experimentella miljöer för att engagera sårbara grupper och få deras insikter för att hantera ekonomiska och geografiska hinder för att anta hållbara kostvanor. Det finns andra som arbetar med att omvandla **klimatångest** till initiativtagande, till exempel inom projekten **CALM-EY** och **EMBRACE** i Litauen, Italien och Grekland, som tar upp känslomässiga reaktioner på klimatförändringar och försöker främja ömsesidigt lärande och resiliens. Dessa levande laboratorier omvandlar oro till proaktivt engagemang och säkerställer att känslomässigt välbefinnande beaktas vid bedömning av viktiga risker och sårbarheter, fastställande av prioriteringar och mål samt val av lämpliga anpassningsalternativ genom kvalificerad facilitering och lokalt inflytande.

VERKTYG FÖR DELTAGANDE

Det finns en mängd väl beprövade verktyg för deltagande (t.ex. **MSP-guiden**) som kan användas till fokusgrupper eller under workshops med intressenter för att underlätta input och framsteg i steg 2, 3 och 4. När syftet är att skapa samförstånd kan metoder såsom visionering, **Pentagonal Problem**, **deltagande kartläggning**, **studiecirklar** och kognitiv kartläggning vara värdefulla. Utöver dessa verktyg för deltagande finns det andra strukturerade format, t.ex. innovationslabb för samarbete, som erbjuder särskilda miljöer där viktiga intressenter (t.ex. civilsamhället, forskare, beslutsfattare och företag) kan samarbeta och ta fram alternativa lösningar. Dessa labb underlättar kreativ problemlösning genom att främja tvärvetenskapligt samarbete och iterativa experiment. Andra alternativ är hackathons, som är intensiva, tidsbegränsade evenemang där olika team snabbt utformar och testar innovativa lösningar för specifika utmaningar. De sammanför tekniska experter, praktiker och beslutsfattare och kan generera idéer och påskynda utvecklingen av praktiska anpassningsstrategier.

Det finns också verktyg och metoder som hjälper hanteringen av förväntningar om roller och ambitioner, att integrera olika perspektiv i beslutsfattandet och att bygga konsensus för prioriteringen och val av åtgärder och anpassningsalternativ. Till dessa hör bland annat **deltagande multikriterieanalys**, **öppna forum** och **rundgång**. Den deltagande multikriterieanalysen gör det möjligt för intressenter att aktivt delta i arbetet med att definiera utvärderingskriterier, tilldela dessa kriterier relativ betydelse och poängsätta olika anpassningsalternativ. Genom workshops, överläggningar och interaktiva övningar kan intressenter, inklusive beslutsfattare, lokalsamhällen, företag och forskare, uttrycka sina prioriteringar och nå en gemensam förståelse för de mest effektiva och genomförbara anpassningsstrategierna. Detta verktyg för deltagande är avgörande för steg 4 och säkerställer att besluten återspeglar flera perspektiv, ökar legitimiteten och förstärker ett lokalt ägarskap för de valda åtgärderna.

I tabell 2 presenteras andra deltagande aktiviteter. Syftet med att engagera och kommunicera med intressenter och medborgare i steg 2, 3 och 4 bör styra valet av deltagande aktiviteter.

Setúbals kommunalråd för miljö (CME)
konstituerande möte, september 2024

STEG 2, 3 OCH 4:

BEDÖMNING AV KLIMATRISKER OCH SÅRBARHETER SAMT IDENTIFIERING, BEDÖMNING OCH VAL AV ANPASSNINGSLTERNATIV

Tabell 2. Rekommenderade aktiviteter för att engagera intressenter och medborgare i steg 2, 3 och 4: Bedömning av klimatrisker och sårbarheter, identifiering, bedömning och val av anpassningsalternativ

Deltagande aktivitet	Målgrupp	Varför använda den här aktiviteten i steg 2, 3 och 4?	Överväganden	Exempel på användbara verktyg, god praxis och erfarenheter
Deltagande workshop	Intressenter; medborgare	Identifiera klimatrisker och sårbarheter (steg 2), utforska anpassningsalternativ (steg 3) och utvärdera/välja åtgärder (steg 4) genom att främja ömsesidigt lärande, aktivt lyssnande och specifika verktyg för engagemang och faciliteringstekniker.	Samordnings- och faciliteringsutmaningar	Användbara verktyg Skapa din framtid - Deltagande workshop för att skapa mål för klimatanpassningsinsatser; rollspelssimuleringar för beslutsfattande om klimätförändringar; stöd för anpassningsbeslut genom scenarioplanering; The Playbook Version 5 av TransformAr om hur man organiserar en deltagande workshop som används i olika regioner och städer i Europa. God praxis och erfarenheter Projektet 'Scenarios for a sustainable Europe in 2050'; deltagande workshoppa inom EU-projektet REXUS; workshop om utmaningar och möjligheter för klimatanpassning inom Copernicus, jordobservation och policylandskapet; ISWEL-projektet, inom planering av scenarier för anpassning.
Fokusgrupper	Medborgare	Effektivt för djupgående diskussion för detaljerad undersökning av klimatrisker (steg 2), insamling av synpunkter på potentiella anpassningsalternativ (steg 3) och vidareutveckling av urvalskriterier (steg 4).	Det kanske inte representerar åsikterna hos en större del av samhället	Användbara verktyg EIP-AGRI 46 fokusgrupper; fokusgrupp om övergångsplaner för begränsning av klimätförändringar. God praxis och erfarenheter CREST fokusgrupp om urban infrastruktur motståndskraft mot klimätförändringar i Bordeaux.
Kampanj för att öka medvetenheten	Intressenter; medborgare	Viktigt för att bygga kunskapsunderlaget, öka allmänhetens medvetenhet och möjliggöra informationsutbyte om klimatrisker (steg 2). Främja potentiella anpassningsalternativ (steg 3) och säkra intressenternas stöd för utvalda åtgärder (steg 4).	Förutsätter kontinuerliga insatser för att säkerställa fortsatt engagemang	God praxis och erfarenheter "Du kontrollerar klimatet", en kampanj som lanserades av Europeiska kommissionen; informationskampanjen "Nederländerna lever med vatten" (video); Zaragoza Water Saving City-programmet.
Medborgarundersökning	Medborgare	För att samla in en bred variation av synpunkter på klimatrisker och sårbarheter (steg 2), för att kartlägga stödet för anpassningsalternativ (steg 3) och för att ge underlag för valet av åtgärder (steg 4).	Möjligtvis en brist på djupgående insikter, potentiell partiskhet, specifika grupper behöver nås	God praxis och erfarenheter Undersökningar om klimättuppfattningar som genomförts av lokala myndigheter, t.ex. undersökningen som lanserades av det EU-finansierade IMPETUS-projektet; Europeiska kommissionens öppna samråd om EU:s strategi för anpassning till klimätförändringar; medborgarundersökningar i Dresden och Valladolid; undersökning inom KNOWING EU-projektet.
Levande laboratorier	Intressenter; medborgare	Gemensam utvärdering i en verklig miljö av klimatrisker och anpassningsalternativ (steg 2 och steg 3) och en stegvis förbättring av utvalda åtgärder (steg 4).	Organiseringen är komplex, kräver löpande hantering	God praxis och erfarenheter EuCliPa föreningen för klimat och dess laboratorier; levande laboratorier för klimatanpassning inom score projektet; ECO-READY levande laboratorier; I-CISK levande laboratorier som utvecklar människocentrerade klimätjänster genom aktionsforskning i Europas och Afrikas hotspots för klimätförändringar.
Hackathons	Intressenter	Generering av innovativa anpassningsalternativ (steg 3) och gemensam utvärdering av potentiella åtgärder (steg 4).	Tidskrävande, kräver handledning	God praxis och erfarenheter Hackathons för att utveckla klimättekniska lösningar, t.ex. windeurope hackathon, climate hackathon och för medborgare och forskare; initiativet "EU Sparks for Climate" anordnar en rad hackathons online i flera länder.
Deltagande multikriterieanalys	Intressenter	Avgörande för att förbättra, utvärdera och välja anpassningsalternativ baserat på överenskomna kriterier (steg 4) i en kollektiv beslutsprocess.	Kräver expertis inom kriterier och analys	Användbara verktyg BCNUEJ, deltagarbaserat beslutsstöd med flera kriterier (MCDA).

STEG 5: GENOMFÖRA POLICYER OCH ÅTGÄRDER FÖR ANPASSNING

Så här läser du detta avsnitt:

Börja med att gå igenom målen för att förstå behovet av att engagera intressenter och medborgare under steg 5 i RAST, som fokuserar på genomförande. Deltagande aktiviteter och praktiska verktyg föreslås för hur man kan engagera och kommunicera med intressenter och medborgare under utvecklingen av anpassningsstrategier, planer och kostnadsberäknade genomförandeplaner, identifiering av finansieringskällor och genomförande av anpassningsåtgärder.

Mål för detta avsnitt:

- Förklara hur intressenter från den offentliga, privata och tredje sektorn samt medborgare kan engageras under steg 5 i RAST.
- Lyfta fram deltagande aktiviteter för att ta fram kostnadsberäkningar för genomförandeplaner, identifiera finansieringskällor och involvera viktiga offentliga och privata intressenter i policyimplementering.
- Presentera verktyg, exempel på ramverk och erfarenheter för samarbete och skapandet av konsensus, deltagande budgetering och andra exempel för att främja strukturerad dialog och kollektivt arbete för framgångsrika anpassningsåtgärder och framgångsrikt genomförande.

Att engagera intressenter och medborgare i genomförandet av klimatanpassningspolicyer och åtgärder är avgörande för att säkerställa deras effektivitet. I det här steget kan intressenter och medborgare engagera till:

- Att utarbeta kostnadsberäknade genomförandeplaner för de utvalda anpassningsåtgärderna
- Att identifiera relevanta finansieringskällor och finansiella medel,
- Att utarbeta planer för genomförande av policyer.

HANDLINGSPLANER FÖR GENOMFÖRANDE AV ANPASSNING

När du tar fram handlingsplaner är det viktigt att du involverar:

- Operativa ledare från den offentliga, privata eller tredje sektorn som kommer att vara ansvariga eller redovisningsskyldiga för genomförandet
- Experter med specifik relevant kunskap, t.ex. om standarder, specifikationer eller god praxis
- Intressenter och medborgare som på något sätt kan bidra till genomförandet av planen

Det är också viktigt att ni informerar alla medborgare som kan påverkas av eller gynnas av genomförandet av dessa planer.

DELTAGANDEPROCESSER SOM UTVECKLATS I EU-FINANSIERADE PROJEKT

Utveckling av handlingsplaner för anpassning kan eventuellt inkludera en utveckling av den möjliggörande miljön (t.ex. lagstiftning, reglering, policyer, strategier, planer eller incitament). Detta är en process där olika deltagare diskuterar och konsulterar om specifika frågor för att säkerställa en inkluderande och strukturerad dialog. Processen kan inkludera facilitering av välgrundade diskussioner, konsensuskapande och integrering av olika perspektiv för att säkerställa att de slutliga åtgärderna och planerna blir heltäckande och har brett stöd. För mer inspiration kan du se exempel från verktyget **Community dialogue** och ramverk som utvecklats av de EU-finansierade projekten **PHOENIX** och **REAL DEAL**. Andra verktyg, som klimatkampanjer och samhällsbaserad deltagande forskning, föreslås också för att öka engagemanget och främja gemensamt beslutsfattande.

GRÖNA DELTAGANDE BUDGETAR

För att ta fram kostnadsberäknade genomförandeplaner kan steg 5 kompletteras med en medbeslutandeprocess **med grön deltagande budgetering**. Detta demonstrerades i **Lissabon** och **Barcelona**, där medborgarna involverades direkt i projektens resursfördelning. För att samla in olika insikter och idéer från intressenter om relevanta finansieringskällor och finansiering för att genomföra klimatanpassningspolicyer kan du använda deltagande aktiviteter (t.ex. deltagande budgetering, workshops för intressenter, deliberativa forum, fokusgrupper, samhällsbaserad deltagande forskning eller offentliga möten). För att underlätta förståelsen av olika finansieringsalternativ presenteras i **denna vägledning** finansiella källor och instrument, t.ex. bidrag, offentlig-privata partnerskap, massfinansiering och filantropiska fonder. I vägledningen förklaras fördelarna med dessa finansiella medel för ett välgrundat beslutsfattande.

INCITAMENT

I steg 5 kan du samarbeta med befintliga lokala aktionsgrupper och nätverk (se till exempel AdaptLocal-nätverket och initiativet från **Cascais kommunfullmäktige** i Portugal eller uppmuntra till att nätverken bildas om de inte redan är etablerade. När du genomför anpassningsåtgärder kan du dessutom använda **incitament** som miljöpolitiska instrument (Environmental Policy Instruments, EPIs) eller Nudge (se t.ex. **EU-projektet Nudge för energieffektivitet**), och även mikrobidrag, som kan driva på beteendeförändringar och stöda gemensamma mål (se tabell 3).

STEG 5:

GENOMFÖRA POLICYER OCH ÅTGÄRDER FÖR ANPASSNING

Tabell 3. Rekommenderade aktiviteter för att engagera intressenter och medborgare i Steg 5: Genomföra anpassningspolicyer och

Deltagande aktivitet	Målgrupp	Varför använda det här verktyget i steg 5?	Överväganden	Exempel på användbara verktyg, god praxis och erfarenheter
Grönt deltagande	Medborgare	Genom att involvera medborgarna i ett gemensamt beslutsfattande om budgetfördelning säkerställs att medlen används för anpassningsåtgärder. Det bidrar till att prioritera åtgärder utifrån samhällets behov och den lokala kontexten.	Komplexitet i budgetering och ekonomisk förvaltning	Användbara verktyg Förändringsteori för deltagande budgetering som ett verktyg för att förstå förändringar. God praxis och erfarenheter Erfarenheter av grön deltagande budgetering från Skottland , i Lissabon , i Barcelona .
Klimatkampanjer	Intressenter; Medborgare	Förespråka för att anpassningsplaner integreras i bredare strategier, för att öka medvetenheten och säkra politiskt stöd för anpassningsåtgärder.	Kräver starka kommunikationsstrategier	Användbara verktyg Beskrivning av påverkansstrategier i Climate-ADAPT . God praxis och erfarenheter Klimatchansen, Europa 2024 Toppmötet i Vallonien. Öppenhetsregister - Europaparlamentet.
Incitament	Intressenter; Medborgare	Införa incitament för att uppmuntra beteendeförändringar och motivera och engagera intressenter och medborgare till att genomföra och till att anta anpassningsåtgärder.	Behov av effektiv övervakning och utvärdering	Användbara verktyg Beskrivningen av ekonomiska incitament för beteendeförändringar i Climate-ADAPT . FP7-finansierade WEATHER -projektet och incitament för anpassning av transportsektorn och deras potentiella inverkan. Översikt över ekonomiska instrument i EU-projektet EPI-Water .
Offentliga möten	Intressenter; Medborgare	Dela information om anpassningsplaner och samla in kollektiva synpunkter inför beslutsfattandet. Detta säkerställer transparens och ett brett samhällsengagemang.	Potential för lågt valdeltagande, kräver god facilitering	God praxis och erfarenheter Plenum i Benidorms kommunfullmäktige för planering av klimatanpassning. Världsekonomiskt forum för allmänheten: weforum . Federal City of Bonn, i samarbete med ICLEI, är värd för Daring Cities, ett globalt forum som ger stadsledare och beslutsfattare möjlighet att hantera klimatkrisen.
Samhällsbaserad deltagande forskning (Community-based participatory research, CBPR)	Medborgare	Involvera medborgarna i en gemensam analys av anpassningsåtgärder och stöda ömsesidigt lärande genom att utveckla mer välinformerade och accepterade anpassningsåtgärder.	Kräver ett starkt samarbete med samhället	Användbara verktyg University of Girona verktygslåda inklusive CBPR . CBPR från Sveriges internationella centrum för lokal demokratifor .
Lokal grupp för klimat initiativ	Medborgare	Engagera lokala klimatgrupper för att involvera lokalsamhällen och facilitera ömsesidigt lärande. Detta stöder utvecklingen och genomförandet av lokala anpassningsstrategier.	Fortsatt motivation och samordning krävs	Användbara verktyg Lokal klimatgrupp .
Offentlig-privata partnerskap (PPP)	Intressenter	Partnerskap mellan regeringar, lokala myndigheter och företag för att samfinansiera och genomföra klimatanpassningsprojekt.	Delad finansiering och expertis. Risk för komplicerade förhandlingar.	God praxis och erfarenhet Thames Barrier (Storbritannien) med ett partnerskap för att skydda London från tidvattenöversvämningar.

STEG 6: UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE

Så här läser du detta avsnitt:

Börja med att gå igenom målen, som fokuserar på att engagera intressenter och medborgare under steg 6 i RAST, som omfattar övervakning och utvärdering av genomförandet av klimatanpassningsplaner. Detta avsnitt innehåller verktyg och framgångsrika och kraftfulla projekt som kan uppmuntra allmänhetens engagemang och medskapande, ömsesidigt lärande och stöd för övervakningsinsatser.

Mål för detta avsnitt:

- Förklara hur intressenter från den offentliga, privata och tredje sektorn samt medborgare kan engageras i steg 6 i RAST.
- Förstå hur man utför övervakning av processer, output och resultat och hantera utmaningar relaterade till tidslinjer och svårigheter att tillskriva resultat.
- Lyfta fram verktyg för att främja engagemang, ömsesidigt lärande och stöd för övervakningsinsatser.
- Presentera exempel på framgångsrika projekt som visar att allmänheten deltar i bedömningen av framsteg, minskar sårbarheter och säkerställer långsiktigt engagemang och datakvalitet.

Steg 1
Skapa
förutsättningar för
anpassning

Steg 2
Bedömning av
klimatrisker och
sårbarheter

Steg 3
Identifiering av
anpassningsalter-
nativ

Steg 4
Bedömning och
val av anpassning-
salternativ

Steg 5
Genomförande av
anpassningspolitik
och anpassningsåtgärder

Steg 6
Övervakning,
utvärdering och
lärande

Att övervaka genomförandet av klimatanpassningsplanen genom att fokusera på leverans av processer och resultat är okomplicerat. Att övervaka resultaten av klimatanpassningen (dvs. förändringar i känslighet och anpassningsförmåga och därmed klimatsårbarhet samt förändringar i exponeringen för sårbarheter och därmed klimatrisker) är en utmaning på grund av:

- Tiden det kan ta att genomföra anpassningsåtgärder på grund av deras omfattning och skala.
- Tiden det kan ta för anpassningsåtgärder att mogna och ge mätbara resultat, exempelvis träd och deras ekosystemtjänster.
- Svårigheterna med att koppla ihop resultatet till en anpassningsåtgärd. Detta kan bero på det stora antalet potentiellt förvirrande variabler som kan verka på alla skalor och svårigheter med att identifiera verkligt analoga jämförelser.
- Den tid som övervakningen måste pågå, vilket ger upphov till praktiska frågor om långsiktig finansiering och användning av en konsekvent metod för att ta fram jämförbara data. Därför är det sällsynt med framgångsrika långsiktiga övervakningsprogram.

Att regelbundet rapportera om framstegen i genomförandet av klimatanpassningsplanen till beslutsfattare och intressenter bidrar till att bygga upp förtroendet och förmågan att anpassa sig. Aktiv involvering av intressenter och medborgare i steg 6 är avgörande för att säkerställa att anpassningsstrategierna förblir anpassningsbara, faktabaserade, transparenta, samarbetsinriktade och skräddarsydda för kontextuella behov.

ENGAGERA INTRESSENTER OCH MEDBORGARE FÖR ATT ÖVERVAKA OCH UTVÄRDERA KLIMATANPASSNINGEN

Att engagera intressenter och medborgare i detta steg kan bidra till att skapa en ömsesidig förståelse för anpassningsframstegen, främja samarbete, öka förtroendet och uppmuntra till aktivt deltagande i utvecklingen och genomförandet av klimatanpassningsstrategier. Detta engagemang säkerställer att övervakningsinsatserna är inkluderande, transparenta och anpassningsbara för förändrade klimatrisker.

Hur engagerar man intressenter och medborgare i uppföljning, utvärdering och lärande?

- Uppmuntra gemensam övervakning: Offentliga myndigheter, den privata sektorn och det civila samhället kan samarbeta för att följa upp framsteg och mäta anpassningsresultat. Det är viktigt att definiera tydliga roller (vem rapporterar vilka uppgifter, hur ofta etc.) för att öka ansvarsskyldigheten.
- Facilitera nätverk för datadelning och lärande: Detta kan du göra genom att etablera processer och plattformar för att dela insikter, bästa praxis och lärdomar mellan olika sektorer och samhällen för att stärka klimatesiliensen.
- Använd utvärderingsmetoder som bygger på delaktighet: Intressenter och medborgare kan involveras i utvärderingen av effektiviteten genom strukturerade återkopplingsessioner, deltagande utvärderingar eller metoder för berättande som fångar upp kvalitativa insikter.

MEDBORGARFORSKNING

Medborgarforskning erbjuder en viktig metod för steg 6 för att engagera allmänheten i att spåra klimatrelaterade variabler (även relevant i steg 2), bidra med realtidsdata och stärka samarbetet mellan myndigheter och samhällen. Att involvera medborgarna främjar ömsesidigt lärande, gemensam analys och förbättrar allmänhetens medvetenhet om klimatrisker och effektiviteten hos implementerade lösningar.

Hur engagerar man medborgarna i övervakningen av klimatanpassningen?

- Definiera meningsfulla deltagarroller och ge tydlig vägledning om hur medborgarna kan bidra (t.ex. mäta temperaturer, rapportera översvämningsnivåer, identifiera klimatpåverkan på den biologiska mångfalden).
- Säkerställ en överenskommelse om datakvalitet och om metoderna för medborgarforskningen genom planerade utbildningstillfällen, tillgängliga verktyg och valideringsmekanismer för att upprätthålla tillförlitliga bidrag.
- Håll engagemanget uppe över tid genom att använda mekanismer för att dela resultat och för att få återkoppling på hur medborgardata påverkar politiken och ökar det långsiktiga deltagandet.

Exempel på medborgarforskningsinitiativ är **ScienceUs-projektet**, EU:s **NEWSERA**-laboratorier för gemensamt skapande, **projektet Hackair** om luftkvalitet, EU-**projektet AGORA** och dess tillämpning av medborgarforskning samt **European Citizen Science Association (ECSA)**, som tillhandahåller resurser och visar upp deltagande övervakningsprojekt.

DEN PRIVATA SEKTORNS ENGAGEMANG I ÖVERVAKNING OCH UTVÄRDERING

Företagen spelar en nyckelroll när det gäller att spåra klimatrisker, bedöma effekterna av anpassningsåtgärder och integrera resiliens för klimatrisker i verksamheter. Genom att engagera den privata sektorn i detta steg kan man främja innovation, skapa investeringsmöjligheter och stärka samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn.

Hur man engagerar företag i uppföljning, utvärdering och lärande:

- Enkäter och mekanismer för återkoppling: Lokala myndigheter, branschorganisationer eller initiativ med flera intressenter kan tillsammans utforma enkäter för att bedöma den privata sektorns anpassningsåtgärder, identifiera luckor och följa upp framsteg över tid. Österrike har t.ex. använt **enkäter** för att utvärdera insatser för att minska översvämningsriskerna och för att få insikter om den privata sektorns bidrag och utvecklingsmöjligheter.

- Gemensam utveckling av övervakningspaneler: Digitala plattformar för flera intressenter kan utformas i samarbete för att visualisera klimatrisker, anpassningsframsteg och sektorsspecifika sårbarheter. I Italien har myndigheter för avrinningsområden utvecklat **paneler** för översvämningsrisker som engagerar försäkringsbolag, utvecklare och beslutsfattare i proaktiv riskhantering.
- Uppmuntra anpassningsbara affärsstrategier: Företagen kan delta i grupper för ömsesidigt lärande, sektorsvisa dialoger eller innovationslabbar för att vidareutveckla anpassningsstrategier utifrån nya risker och delade erfarenheter.

■ Publications Office
of the European Union

Mer information:

Anpassning till klimatförändringar –
Europeiska kommissionen (europa.eu)

EU:s portal för anpassning till
klimatförändringar (europa.eu)

Uppdragsplattform [https://futurium.
ec.europa.eu/en/eu-mission-
adaptation-community/](https://futurium.ec.europa.eu/en/eu-mission-adaptation-community/)

#EUmissions

#HorizonEU

#MissionClimateAdaptation